

ת"פ 66680/12/14 - מדינת ישראל נגד יונתן לטווין, ארגון הרופאים הוטרינרים, לחיות בית ישראל הנאשמים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 66680-12-14 מדינת ישראל נ' לטווין ואח'

לפני כבוד השופט משה יועד הכהן

בעניין:

עו"ד איילת אסף שוורץ מבקשת העיון

מדינת ישראל המאשימה

ע"י ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

מרשות ההגבלים העסקיים

עו"ד אסנת שלזינגר

נגד

1. יונתן לטווין - נמחק

2. ארגון הרופאים הוטרינרים לחיות בית ישראל הנאשמים

ע"י ב"כ עוה"ד אמיר רנן, אסף מרקס והדס אשר

החלטה

הבקשה והרקע לה

1. בפניי בקשה לעיין בתיק בית המשפט שבכותרת (להלן: "**התיק העיקרי**"), מטעמה של עו"ד איילת שוורץ אסף (להלן: "**המבקשת**"), המייצגת תובע בתביעה אזרחית נזיקית נגד נאשם 1 בתיק העיקרי.

2. נגד עמותת ארגון הרופאים הוטרינרים לחיות בית ישראל (נאשמת 2 בתיק העיקרי; להלן: "**העמותה**") ונגד נאשם 1, יונתן לטווין (להלן: "**הנאשם**"), אשר שימש כיו"ר ועד העמותה, הוגש ביום 23.12.14 כתב אישום בתיק שבכותרת בגין ביצוע עבירות צד להסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. ביום 22.2.15 הודיעה מנהלת המחלקה לעיכוב הליכים בפרקליטות המדינה, כי החליטה לעכב את ההליכים נגד הנאשם, וההליכים נגדו הופסקו בהתאם. העמותה הודתה בעובדות כתב-האישום והורשעה בהתאם להודאתה, וביום 5.4.16 נגזר דינה לתשלום קנס בסך 80,000 ₪.

3. ביום 10.4.16 הגישה המבקשת בקשה לעיון ב"כל מסמך" שבתיק בית המשפט. המבקשת ציינה, כי היא מייצגת תובע (אשר בעניינו חל איסור פרסום), בתביעה אזרחית נזיקית נגד הנאשם, שבה נטען לתקיפה פיזית ממניע של תחרות עסקית בתחום הווטרינריה (להלן: "**התביעה הנזיקית**"). על-פי הנתען, לתיק העיקרי רלבנטיות רבה לניהול התביעה הנזיקית על-ידי התובע, משום שאף הוא עוסק בהיבטים של הגבלת תחרות עסקית בתחום הווטרינריה והטיפול בחיות מחמד, על-ידי הנאשם.

4. סעיף 4(א) לתקנות קובע כי "כל אדם רשאי לבקש מבית-המשפט לעיין בתיק בית המשפט... ובלבד שהעיון בו אינו אסור על-פי דין". זכות העיון בתיק בית המשפט נגזרת מעיקרון פומביות הדין - עקרון חוקתי המעוגן בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, וכן בסעיף 68 לחוק בתי-המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. ככלל, נקודת המוצא היא כי יש להיעתר לבקשת העיון, וככל שאחד מבעלי הדין מתנגד לעיון, עליו מוטל הנטל לשכנע בקיומו של טעם ממשי המצדיק את שלילת העיון (בג"ץ 5917/97 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים**; רע"א 3698/11 **ירון אור, עו"ד נ' ש.א.מ.ג.ר. שירותי אכיפה בע"מ** (27.12.16)).
5. על-פי הפסיקה, בקשה לעיון נבחנת בשלושה שלבים: ראשית, נבחנת השאלה האם קיים איסור בדין לעיין בתיק בית המשפט. שנית, וככל שהתשובה לשאלה הראשונה היא בשלילה, נבחנת השאלה האם מוצדק להתיר את העיון בתיק, תוך בחינה האם מתן זכות העיון עלול לפגוע באחד מבעלי הדין, בצד שלישי או באינטרס הציבורי, ועריכת איזון בין האינטרסים המתנגשים. בשלב השלישי, בהנחה שיש הצדקה לאפשר את העיון בתיק, על בית המשפט לבחון האם ניתן להגשים את מטרת העיון תוך פגיעה מעטה ככל האפשר באינטרסים של המתנגדים לעיון (ע"א 8849/01 **פקיד שומה למפעלים גדולים נ' פז-גז חברה לשווק בע"מ** (15.2.05)). יצוין, כי במסגרת השלב השלישי על בית המשפט לבחון אף את "סבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה" (תקנה 4(ד) סיפא לתקנות). כמו כן, בית המשפט רשאי "לקבוע בהחלטתו כל תנאי או הסדר הדרושים כדי לאזן בין הצורך בעיון לבין הפגיעה אשר עלולה להיגרם לבעל דין או לצד שלישי בשל העיון" (תקנה 4(ו) לתקנות).
6. עוד יצוין, כי תקנה 4(ד) לתקנות קובעת כי "בבואו לשקול בקשת עיון, ייתן בית-המשפט את דעתו, בין-השאר לעניינו בתיק של המבקש, לעניינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון...". בהקשר זה נפסק, כי הוכחת זיקה או עניין אישי בתיק שבו מבוקש העיון, אינה תנאי למתן העיון (ע"א 4061/16 **דן כוכבי נ' עיזבון זכריה יצחק ז"ל** (16.7.17)), ואף שהתדיינות בהליך אחר עשויה להיות טעם לגיטימי לעיון, אין מבקש העיון נדרש להסביר כיצד העיון יועיל לו במסגרתה (רע"א 5349/13 **דומיקאר בע"מ נ' שלמה תחבורה (2007) בע"מ** (29.8.13)). בהקשר זה אף נקבע, כי התקנה "נועדה לאפשר לבית-המשפט, במקרים שהדבר נדרש, לבצע איזון ראוי בין זכות העיון ובין הפגיעה העלולה להיגרם לבעלי הדין ולצד שלישי בעקבות העיון" (ע"א 3976/04 **בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' קבוצת כרמלטון בע"מ** (25.10.04), בפסקה 5).

טענות הצדדים

7. העמותה הודיעה, כי אינה מתנגד לעיון המבקשת בתיק. ב"כ היועץ המשפטי לממשלה מהרשות להגבלים עסקיים (להלן: "**המאשימה**"), הודיעה אף היא כי אינה מתנגדת לעיון המבקשת בתיק, למעט 14 מוצגים אשר עיון בהם עלול, לטענתה, לפגוע בזכויותיהם של צדדים שלישיים; והם אינם נוגעים

8. הנאשם התנגד לעיון. לטענתו, היות שמבקש העיון הוא תובע בתביעה אזרחית נגדו, על בקשותיו לעיון במסמכים הנוגעים לנאשם להתברר בהתאם לכללי העיון והגילוי הקבועים בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, המהווים דין מיוחד לעומת תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן: "**התקנות**"). הנאשם הכחיש את הקשר בין התיק דנן, העוסק במחירון מומלץ שפורסם לחברי העמותה בגין מתן שירותים וטרינריים, לבין התביעה הנזיקית; ולחלופין התנגד לעיון במסמכים המהווים סודות מסחריים לרבות קניין רוחני (כגון חומרי הרצאות), מסמכים הקשורים לצדדים שלישיים, ומסמכים אישיים שלו. בתגובה מאוחרת מפורטת שהגיש הנאשם, הוא התנגד לעיון בכמה מוצגים מסוימים, בנימוק כי הם כוללים מסמכים פנימיים של מרפאות ומהווים סוד מסחרי של המרפאות; דוחות כספיים וחשבון בנק של העמותה; פרוטוקולים של ועד העמותה המכילים החלטות הנוגעות לוועדת האתיקה ודוא"ל בנושא אתיקה הנוגעים לצדדים שלישיים; פרטים אישיים של חברי העמותה; תכתובות וחוות דעת מטעם עורכי דין של העמותה, החוסים תחת חסיון עו"ד-לקוח; סודות מסחריים; מוצגים הנוגעים לפרטים אישיים של כל המשלימים דמי חבר לעמותה, פרטים אישיים שלהם דיון בעבירה אתית של אחד החברים, הסכמים מסחריים וחוות דעת עו"ד; ופרטים אישיים הפוגעים בפרטיותו של הנאשם. הנאשם הדגיש בהקשר זה, כי התובע אינו חבר עמותה.

יצוין, כי המאשימה הגיבה לתגובת הנאשם, וטענה כי אינה רואה בסיס להתנגדות הנאשם לעיון במוצגים הספציפיים שפירט (למעט מוצג אחד (ת/147) אשר אף היא עצמה התנגדה להתרת העיון בו). עוד הדגישה המאשימה, כי היא עומדת על התנגדותה לעיון במספר מסמכים כמפורט בתגובתה, שהנאשם לא התייחס אליהם בתגובתו.

9. לטענת המבקשת בחינת בקשתה לפי שלושת השלבים שנקבעו בפסיקה, מובילה למסקנה כי יש להתיר את העיון המבוקש בתיק בית המשפט. **ראשית**, טוענת המבקשת, לא חל איסור בדין על העיון בתיק, וזאת לנוכח עקרון פומביות הדיון, והואיל והתיק אינו מתנהל בדלתיים סגורות ולא ניתנה בו הוראת איסור פרסום. **שנית**, לעמדת המבקשת, הנאשם לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח קיומם של אינטרסים שבפניהם על בקשת העיון לסגת, ובכלל זאת לא הוכיח הנאשם קיומם של סודות מסחריים, פגיעה בצנעת הפרט או באינטרסים של צדדים שלישיים. באשר לטענת הסודות המסחריים, טענה המבקשת כי טענות הנאשם בעניין זה נטענו בעלמא. עוד ציינה כי במסגרת התביעה הנזיקית, התנגד הנאשם לבקשת התובע למתן צו איסור פרסום, בטענה כי מידע עסקי הנוגע לניהול מרפאתו הווטרנרית של התובע אינו עולה כדי סודות מסחריים כנדרש על פי הפסיקה, ועל כן הוא מושתק מלטעון לקיומם של סודות מסחריים אף במסגרת הבקשה דנן. באשר לחומרי ההרצאות שלטענת הנאשם כלולים בתיק בית המשפט טוענת המבקשת כי אין מדובר בסודות מסחריים, והם אף אינם מהווים קניין רוחני הזוכה להגנת הדין. עוד היא טוענת, כי אין מניעה מוחלטת לעיון במסמכים הנוגעים לצדדים שלישיים, כל עוד לא הוכח כי העיון עלול לפגוע באינטרס מוגן שלהם. באשר לפגיעה בפרטיותו של הנאשם, טוענת המבקשת כי מידע הנוגע לנאשם עתיד להיחשף במסגרת התביעה הנזיקית שתתנהל בין מרשה של המבקשת לבין הנאשם, ומכל מקום, זכותו של הנאשם לפרטיות נסוגה בפני אינטרס עשיית הצדק, בהיקש לרציונלים הקבועים בסעיף 18 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. מעבר

לאמור מוסיפה המבקשת וטוענת כי טענתו של הנאשם לפגיעה בפרטיותו נטענה בעלמא וללא פירוט מספיק כנדרש בפסיקה.

10. המבקשת דוחה את טענת הנאשם שלפיה גילוי המסמכים צריך להתבצע במסגרת התובענה האזרחית. לטענתה, מדובר בהליכים שונים בתכלית, וכי בקשת עיון בתיק בית המשפט מוכרעת, על פי התקנות, על ידי השופט שדן בתיק. המבקשת מוסיפה וטוענת כי הנאשם נהג בחוסר תום לב, עת לא מסר פרטים על ההליך הפלילי שהתנהל נגדו בתיק העיקרי במסגרת מילוי שאלון גילוי מסמכים בתביעה האזרחית. עוד לדבריה, על פי הפסיקה היא אינה נדרשת להוכיח כיצד עשוי העיון בתיק העיקרי להועיל במסגרת ניהול התביעה האזרחית הנזיקית; וטענה בדבר חוסר רלבנטיות אינה יכולה לגבור על עקרון פומביות הדין. עם זאת, הואיל והתביעה הנזיקית מושתת על הטענה כי הנאשם תקף את מרשה על רקע תחרות עסקית, יש לטענתה בהתנהלותו הפלילית של הנאשם בתיק העיקרי, שנעשתה במטרה למנוע תחרות עסקית, רלבנטיות לתביעה הנזיקית. עוד היא טוענת, כי הנאשם התנגד לגילויים של מסמכים רבים, הנוגעים לטענתו לעמותה, בעוד שהנאשם אינו מייצג את העמותה, ולא זו בלבד אלא שהעמותה עצמה לא התנגדה לעיון בהם.

11. על יסוד כל האמור, טוענת המבקשת כי יש להתיר לה עיון במלוא מסמכי התיק, למעט המסמכים שצוינו בתגובת המאשימה, אשר אינם נוגעים לנאשם ונוגעים לצדדים שלישיים. באשר למוצג ת/147 טוענת, כי אם אכן כטענת הנאשם מוצג זה נוגע אף לנאשם, היא עומדת גם על מתן עיון בו. המבקשת התייחסה באופן פרטני למוצג ת/179 שהנאשם התנגד לגילוי, וטענה כי אין לה עניין במידע אישי הנוגע לתשלומי הנאשם לבית הספר של ילדיו, תכתובות עם חברת תקשורת או פרטים הנוגעים לחברה בבעלות אבי הנאשם (ככל שאין לנאשם חלק בה), אולם היא עומדת על בקשתה לעיון במסמכים הקשורים למרפאתו של הנאשם ובפרט להתנהלותה הכספית; וככל שלא ניתן להפריד בין המסמכים, היא עומדת על גילויים במלואם.

דין והכרעה

12. כאמור, נקודת המוצא לדיון היא עקרון פומביות הדין, שממנו נגזרת זכותו של כל אדם "לבקש מבית המשפט לעיין בתיק בית המשפט", כקבוע בתקנה 4 לתקנות. למבקשת עניין בתיק, המצדיק את העיון בו, הואיל והיא מייצגת תובע בתביעה נזיקית נגד הנאשם, בקשר לתקיפה פיזית על רקע של תחרות עסקית, על-פי הנטען. העובדה שמתנהל הליך אזרחי בין התובע לנאשם אינה מגבילה את זכות העיון העומדת למבקשת בתיק העיקרי, כטענת הנאשם, אלא היא מהווה טעם כבד משקל להתיר לה את העיון בתיק. לפיכך, ובהיעדרו של איסור בדין המגביל את העיון בתיק העיקרי, אשר התנהל בדלתיים פתוחות, אפנה עתה לדיון בטענות הפרטניות שהעלו הצדדים ביחס למסמכים השונים בתיק;

מוצגים שהמאשימה מתנגדת לגילויים:

א. מוצגים שלטענת המאשימה העיון בהם עלול לפגוע בזכויותיהם של צדדים שלישיים, והם אינם נוגעים לנאשם (ת/20, 45, 73, 192, 212, 234, 254, 287, 366, 375, 390, 391). אכן, כטענת המאשימה, מוצגים אלו כוללים פרטים אישיים של צדדים שלישיים, מחד-גיסא, אולם מאידך-גיסא, אין הם נוגעים לנאשם ועל-פני הדברים אף אינם רלבנטיים לצורך התביעה הנזיקית, משכך, איני מתיר את העיון בהם. יצוין, כי אף שהמאשימה התנגדה לעיון במוצג ת/233, לא קיים מוצג במספר זה בתיק המוצגים, ככל הנראה עקב טעות במספור.

ב. המאשימה גם התנגדה לגילוי של מוצג ת/147 - תקליטור שעל גביו נצרבו מסמכים רבים הנוגעים לנאשם, לארגון המכונה "ארגון הוות", ולצדדים שלישיים. התקליטור מכיל עשרות רבות של מסמכים, אשר הצדדים לא התייחסו אליהם באופן פרטני. כפי שהוזכר לעיל, תקנה 4(ד) לתקנות מנחה את בית המשפט לשקול, לנוכח עניינו של מבקש העיון בתיק ועניינם של מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון, אף את סבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה. לנוכח העובדה שמדובר במסמכים רבים אשר העיון בהם יכביד על המערכת, ובשים לב לכך שהם נוגעים לעניינם של צדדים שלישיים, ומן העבר השני, הרלבנטיות שלהם להליך הנזיקי נמוכה מאוד, אם בכלל, הגעתי למסקנה שאין להתיר את העיון אף במוצג זה.

מוצגים שהנאשם מתנגד לגילויים

ג. מוצגים ת/2, 4, 7, 9 - לטענת הנאשם, מוצגים אלו כוללים מסמכים פנימיים של מרפאות ומהווים סוד מסחרי שלהם. מדובר במחירונים של מרפאות וטרינריות, המפורסמים באינטרנט ומבוססים על המחירון שהתפרסם על ידי העמותה. בנסיבות אלו, אין כל הצדקה שלא להתיר את העיון במסמכים אלו, המפורסמים ממילא.

ד. מוצג ת/22 - דו"ח כספי של העמותה לשנת 2009. מסמך זה פתוח לעיון הציבור בהתאם לסעיף 39(ב) לחוק העמותות, התש"ם - 1986, ועל כן אין כל הצדקה שלא להתיר את העיון בו במסגרת הליך זה.

ה. שונה המצב באשר למוצג ת/23, שהינו תדפיס חשבון הבנק של העמותה, אשר ככלל מהווה מידע פרטי שאין להתיר עיון בו, אלא במקום שגילוי נחוץ לבירור האמת לחשיבות מיצוי הדין (בע"מ 3542/04 פלוני נגד פלונית (20.6.05), בפסקה 13). בנסיבות העניין, הואיל ומדובר בחשבון הבנק של העמותה ולא של הנאשם, הרלבנטיות שלו לצורך ההליך הנזיקי פחותה, ועל כן לא מצאתי הצדקה להתיר את גילוי.

ו. פרוטוקולים של ישיבות ועד העמותה, ובהם, בין היתר, החלטות ועדת האתיקה של ועד העמותה, וכן התכתבות דוא"ל הנוגעת לצדדים שלישיים (המסמכים המפורטים בסעיפים 3-4 לתגובת הנאשם מיום 17.6.16). מדובר בעשרות רבות של פרוטוקולים של ישיבות ועד העמותה שהתקיימו במשך מספר שנים, ובהן נדונו נושאים שונים הנוגעים לעמותה, ובין היתר עניינם אישיים של צדדים שלישיים. בשל הצורך בהגנה על צנעת הפרט של צדדים שלישיים מחד גיסא, ובשל הרלבנטיות הנמוכה של תוכן המסמכים להליך הנזיקי מאידך גיסא, מצאתי שלא להתיר

את העיון במסמכים אלו.

ז. ת/86, 397, 402-403 - מדובר בתכתובות בין ב"כ העמותה לחברי ועד העמותה, וכן בחוות דעת מטעם ב"כ העמותה, הנוגעים לסוגיות שעמדו בפני העמותה, אשר ככלל חוסים תחת חסיון עו"ד-לקוח, ולא מצאתי הצדקה להתיר את העיון בהם במסגרת הליך זה.

ח. ת/97, 387, 452 - לטענת הנאשם, מוצגים אלו כוללים סודות מסחריים, ועל כן אין להתיר את העיון בהם. הנאשם לא הבהיר למי שייכים הסודות המסחריים, כנטען על ידו. מדובר במסמך הנוגע למיזם עסקי של צד שלישי; להסכם התקשרות עם רופא וטרינר, ולתמחור פנימי של עבודת הווטרינר של צד שלישי. יוער, כי מדובר במסמכים ישנים, אשר ספק אם עודם רלבנטיים וראויים להגנה. יחד עם זאת, ולנוכח העובדה שמדובר שעל פניו נוגעים לצדדים שלישיים והרלבנטיות שלהם לצורך ההליך הנזיקי נמוכה, מצאתי שלא להתיר את העיון בהם.

ט. ת/179- תוכנו של תקליטור זה, הינו העתקה של תיבות הדואר האלקטרוני של הנאשם המכיל תכתובות מייל משנת 2006, הן פריטים שנשלחו והן פריטים שנתקבלו או נמחקו. לטענת הנאשם, מדובר בפריטים המכילים דפי חשבון של מרפאתו, פרטים הנוגעים לחברה שבבעלות אביו, חשבון שיפוץ של המרפאה ותכתובות אישיות עם חברת פלאפון. בנוסף, הם מכילים, לדבריו, מחשבון לקביעת מחירי מנוי, הצעות מחיר, מבצעים של הקליניקה וטבלת מחירים. המבקשת בתגובה, טוענת כי אין לה עניין במידע לגבי תשלומים של הנאשם לבתי הספר של ילדיו, בתכתובות אישיות עם חברת פלאפון או בפרטים הנוגעים לחברה בבעלות אביו ובלבד שאין לו חלק בה. אולם, לדבריה, בכל הקשור לדפי חשבון של המרפאה, מבצעים של הקליניקה וטבלאות מחירים הם רלוונטיים ביותר זאת בשל הטענה לתחרות עסקית בין הנאשם לבין מרשה של המבקשת.

אציין, כי לאחר עיון מתיש ומפרך ולטעמי גם מיותר בתוכנו של ת/179, לא מצאתי כי קיימת בדיסק האמור תכתובת דוא"ל הנוגעת לדפי חשבון של המרפאה או למבצעים של קליניקת הנאשם למעט תכתובת הנוגעת להוצאות הכרוכות בבניית מרפאה, והכוללות התייחסות לצדדים שלישיים שלטעמי אין מקום לגלות אותה. יתכן כי התכתובת בנושאי דפי חשבון של המרפאה או מבצעים של הקליניקה מצויה במיילים אחרים שלא הועתקו על ידי חוקרי המאשימה. יצוין אמנם, כי בין הודעות המייל מצויות רשימות של לקוחות ולא ברור אם הכוונה ללקוחות הנאשם, כאשר לא מופיע לצידם כל פירוט כספי של תשלומים שהועברו לו או של טיפולים שהוענקו להם. יתר על כן, אותם לקוחות זכאים להגנה על פרטיותם ואין מקום לחשוף את שמותיהם או כתובותיהם. בהעדר נתונים אלה, אותן רשימות נעדרות כל רלוונטיות או משמעות. מעבר לכך, התכתובת הנוספת המצויה בדיסק, נוגעת לעניינים פרטיים של הנאשם וכן לנושאים של התנהלות איגוד הווטרינרים ותכתובות האיגוד עם גורמים רשמיים שכפי שהובהר בסעיף ח' לעיל, אין מקום להתיר את העיון בהם.

13. לאור כל האמור, הבקשה מתקבלת בחלקה, במובן זה שמבקשת תוכל לעיין ולצלם את כתבי הטענות, ההחלטות והפרוטוקולים בתיק בית המשפט. כן תוכל המבקשת לעיין במוצגים שבתיק בית המשפט, למעט אלו המפורטים בסעיפים א-ב, ה-ט לעיל.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לצדדים ותאפשר לנציג מוסמך של המבקשת לעיין ולצלם את החומר שהעיון בו הותר כמפורט לעיל.

ניתנה היום, ב' אלול תשע"ז, 24 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.